

Forstud til disse Hestes Anskaffelse — dog ikke strax paa Etedet ved den første Anskaffelse, men først efterhaanden i 6 Aar, — saa er det dog virkelig kun 36 Rbd.; thi det er kun de 6 Rbd., som ere betalte mere i de første 6 Aar, end hvad der fremdeles skal betales. Man faaer vel 66 Rbd., hvis man betragter samtlige 11 Rbd., som betales i de første 6 Aar som Noget, der er givet til den oprindelige Anskaffelse; men, da man ogsaa faaer de andre 5 Rbd. til at remontere eller vedligeholde Hesten i den hele følgende Tid, saa er det, som forlods er givet, kun 36 Rbd. Nu er dette vistnok et meget forviklet og i visse Henseender uregelmæssigt Forhold, og der er noget Tilshyneladende i, at der er givet 66 Rbd.; men ialfald ere disse 66 Rbd. givne, efterat han har anskaffet Hesten, og efterat han i disse 6 Aar har staaet til Ansvar. Hvis Hesten var forkommen, da er det vistnok ikke Renten, der kunde beregnes som Rente til Byrde for ham, men den maatte da snarere beregnes til Fordeel for ham, hvis man skulde indlade sig paa nogen Renteberegning. Da de 5 Rbd., der bestandigt skulle betales, kun ere for den Forpligtelse, Hesteholderen har i det Tilfælde, at Hesten skulde omkomme, saa at skaffe en anden istedet, saa forekommer det mig, at det er fuldkommen rigtigt, at man, idet man tilstiller Udrederne deres Heste som deres Eiendom, kun kræver 36 Rbd. Det er vistnok sandt, at efter Forholdenes særegne Besskaffenhed kunde Staten gjerne sige, at den indkaldte Hestene til bestandigt Brug, og altsaa tog dem til sig for den Sum, der oprindeligt er udbetalt; men, da Regjeringen ikke har villet begaae denne Ubillighed, seer jeg ikke, hvorfor man fra Rigsdagens Side skulde andrage paa, at det skulde skee. Det er jo ogsaa vist nok, at der er indtraadt saare mange Forandringer siden den 19de Septbr. 1774, som have været bebyrdende for Hestendrederne. Hestene ere nu i ganske andre Priser end dengang, den Betaling, der gives af det Offentlige saavel til Foderløn som til Hestens Ved-

ligeholdelse, er bleven forringet endeel, først ved den flette Cours i en lang Række Aar, hvorfor Pengene stode langt under deres Værdi, og siden ved Myntfodens Forandring, og altsaa, hvis det kunde forsvares efter den strenge Ret, vilde det dog være den højeste Grad af Ubillighed, om de ikke kunde faae Hestene tilbage uden at betale 66 Rbd. At man i et enkelt Tilfælde kunde sige, at Cieren skulde tage Hesten tilbage, naar han ikke ønskede at betale en Sum, være sig enten 36 eller 60 Rbd., anseer jeg for uantageligt, men derom vil der heller ikke være Spørgsmaal. Jeg troer derfor, at Udkastet, med de Forandringer, som ere foreslaaede af Udvalget, og maaskee med nogle Forandringer i Redactionen, saaledes som min ærede Nabo (Blechingberg) har givet Vink til, og som den ærede Ordfører syntes villig til at indrømme, er antageligt, og jeg stemmer derfor foreløbigt for Paragraphen med Udvalgets Forandringer, idet jeg venter, at de Forandringer, der kunne være ønskelige, men som jeg derfor just ikke anseer for særdeles nødvendige, ville foregaae, naar Sagen kommer til tredje Behandling.

Thalviter: Foruden at i Forordningen af 1774, hvad ogsaa af flere ærede Talere er sagt, Udrederne ere benævned Ciere, forekommer det mig ogsaa ganske klart, at Udrederne ere Ciere af Hesten og ikke Staten, thi hvorledes kunde Staten ellers tillade, at Udrederne, uden at spørge Staten, kunne sælge deres Heste, naar de blot stille andre istedet. Jeg synes efter det Begreb, man har om Eiendomsret, maatte det, om det end blot var en Underieendomsret, som Staten havde, medføre, at Staten dog maatte have den over den bestemte Gjenstand. Det er altsaa kun en Forandring paa, at der leveres en tjenstdygtig Hest, som Staten har, men det kan man aldrig kalde Eiendomsret. Hestene tilhøre Udrederne; den Formening har man været af saalange jeg kan erindre, og jeg troer, at det er gaaet over i Folkebevidstheden.